

วิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ คือ การศึกษาสภาพและปัญหาการสอนศิลปะศึกษาของครูประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเรียงลำดับตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น
2. การสุ่มตัวอย่างประชากร
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ศึกษากลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย หนังสือแบบเรียน แผนการสอน เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แผนปฏิบัติการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ปีงบประมาณ 2529 และ 2530 ทำการสัมภาษณ์และสอบถามครู เพื่อหาข้อมูลเป็นแนวทางในการวิจัยและสร้างแบบสอบถาม

การสุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนศิลปะศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนครบชั้น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ ครูผู้สอนศิลปะศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 199 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบ

หลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรจากโรงเรียนที่เปิดสอนครบชั้นในแต่ละอำเภอโดยวิธีการจับฉลากเอามาร้อยละ 25 จะได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 90 โรงเรียน
2. สุ่มครูผู้สอนศิลปศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรโดยวิธีการจับฉลากเอามาร้อยละ 50 จะได้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 199 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ศึกษากลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย หนังสือแบบเรียน แผนการสอน เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำการสัมภาษณ์และสอบถามครู เพื่อสำรวจสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการสอนศิลปศึกษาและนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

- 1.1 การเตรียมการสอน
- 1.2 การดำเนินการสอน
- 1.3 การผลิตและการใช้สื่อการสอน
- 1.4 การวัดและประเมินผล

2. นำผลจากการค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนศิลปศึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Check List) และแบบปลายเปิด (Open Ended)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการสอนศิลปศึกษาในด้านต่าง ๆ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 6 คำตอบ คือ ระดับการปฏิบัติเป็นประจำ ระดับการปฏิบัติค่อนข้างมาก ระดับการปฏิบัติปานกลาง ระดับการปฏิบัติ

ค่อนข้างน้อย ระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุดและไม่เคยปฏิบัติตามลำดับ จำนวน 44 ข้อ ดังนี้

1. การเตรียมการสอน จำนวน 14 ข้อ
2. การดำเนินการสอน จำนวน 16 ข้อ
3. การผลิตและการใช้สื่อการสอน จำนวน 6 ข้อ
4. การวัดและประเมินผล จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและการแก้ปัญหาการสอนศิลปะศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open Ended) จำนวน 4 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมารับปรุงดังนี้

3.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน ตรวจสอบแบบสอบถามในด้านความเหมาะสม ความชัดเจนของภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหา

3.2 นำแบบสอบถามไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุงใหม่ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูสอนศิลปะศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง อำเภอท่าเรือและอำเภอโคกสำโรง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี สังกัดละ 7 คน รวมทั้งหมด 21 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรที่ศึกษาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อความที่เข้าใจยากและภาษาที่ไม่ชัดเจน สร้างเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531 โดยนำแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นประชากรเพื่อมอบแบบสอบถามให้แก่ผู้ตอบด้วยตนเอง จำนวน 199 ฉบับ และไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองทั้งหมด ได้รับกลับคืนครบตามจำนวน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อคัดแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก 9 ฉบับ คงเหลือแบบสอบถามที่ใช้ได้จริง จำนวน 190 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.48

การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ของคำตอบ คิดเป็นค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาแบ่งแยกออกเป็นส่วนที่มีการปฏิบัติ และส่วนที่ไม่มีการปฏิบัติ

2.1 แจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ในส่วนที่มีการปฏิบัติและไม่มีการปฏิบัติ

2.2 ในส่วนที่มีการปฏิบัติได้กำหนดคะแนนแต่ละอันดับ ดังนี้

มีการปฏิบัติเป็นประจำ	เทียบเท่ากับคะแนน	5
มีการปฏิบัติค่อนข้างมาก	เทียบเท่ากับคะแนน	4
มีการปฏิบัติปานกลาง	เทียบเท่ากับคะแนน	3
มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย	เทียบเท่ากับคะแนน	2
มีการปฏิบัติน้อยที่สุด	เทียบเท่ากับคะแนน	1

นำมาหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเทียบอันดับโดยถือเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายความว่า	มีการปฏิบัติเป็นประจำ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายความว่า	มีการปฏิบัติค่อนข้างมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายความว่า	มีการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายความว่า	มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายความว่า	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

นำผลที่ได้จากข้อ 2.1 และ 2.2 มาเสนอในรูปตารางและความเรียง

3. นำแบบสอบถามตอนที่ 3 มาแจกแจงและจัดลำดับตามความถี่ นำเสนอในรูปความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทางสถิติดังต่อไปนี้

1. การหาค่าร้อยละ คำนวณจากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ}}{\text{จำนวนประชากร}} \times 100$$

2. การหาค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum fX$ = ผลรวมของคะแนนทั้ง N จำนวน

N = จำนวนประชากร

(ประคอง กรรณสูต 2528 : 66)

3. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \frac{(\sum fX)^2}{N}}$$

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fX$ = ผลรวมของคะแนนทั้ง N จำนวน

$\sum fX^2$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองทั้ง N จำนวน

N = จำนวนประชากร

(ประคอง กรรณสูต 2528 : 67)